ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ВЫСОКОГОРСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ВЫСОКОГОРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
422721, Республика Татарстан, Высокогорский район,
с. Высокая Гора, ул. Юбилейная, 1А

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БИЕКТАУ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
422721, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Биектау авылы, Юбилей урамы, 1А

тел./факс 8(84365) 74-7-79, e-mail: Vgor.Vsg@tatar.ru

КАРАР | **ПОСТАНОВЛЕНИЕ**

2023 елның 27 декабре | № 28

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Биектау авыл җирлеге территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында

"Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга ярашлы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең

25.12.2015 г. N 1440» Биектау авыл җирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Биектау авыл җирлеге башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Биектау авыл җирлеге территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерүнең кушымталы программасын расларга.
2. Әлеге карарны авыл җирлегенең мәгълүмати стендларында, Биектау муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән игълан итәргә http://vysokaya-gora.tatarstan.ru/ авыл җирлекләре бүлегендә һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында http://pravo.tatarstan.ru/.
3. Әлеге карар рәсми рәвештә басылып чыккач үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Җитәкче Р. Ф. Сәлахетдинов

Кушымта

Биектау
муниципаль районнары биекта
у авыл җирлеге
башкарма комитетлар карары
белән
«27» 2023 № 28

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БИЕКТАУ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫ

ТОТУ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БИЕКТАУ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫ ПАСПОРТЫ

ГЛАВА I. Биектау авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасының хәзерге торышына Характеристика

1.1 Россия Федерациясе пространство оешмасы структурасында Татарстан Республикасы торышын анализлау, Татарстан Республикасы пространство оешмасы структурасында Биектау муниципаль районы торышын анализлау, Татарстан Республикасы пространство оешмасы структурасында Биектау авыл җирлеге торышын анализлау.

1.1.1 Россия Федерациясе киңлек оешмасы структурасында Татарстан Республикасының торышын анализлау.

1.1.2 Татарстан Республикасы киңлек оешмасы структурасында Биектау муниципаль районының торышын анализлау.

1.1.3 Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Биектау авыл җирлегенең Татарстан Республикасы пространство оешмасы структурасындагы торышына Анализ.

1.2 Биектау районы Биектау авыл җирлегенең социаль-икътисади характеристикасы, авыл җирлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенең характеристикасы, транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне дә кертеп, транспорт ихтыяҗын бәяләү.

1.3 Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасының эшчәнлеге характеристикасы һәм эш күрсәткечләре.

1.4 Биектау авыл җирлеге юллар челтәренең характеристикасы, юл хәрәкәте параметрлары (транспорт чаралары агымының тизлеге, тыгызлыгы, составы һәм хәрәкәт интенсивлыгы).

1.5 Транспорт чаралары паркы составын һәм автомобильләшү дәрәҗәсен анализлау, парковкалар (парковка урыннары) белән тәэмин ителеш.

1.6 Гомуми файдаланудагы транспорт чараларының эш характеристикасы, шул исәптән пассажирлар агымын анализлау.

1.7 Җәяүлеләр һәм велосипедлар хәрәкәте шартларының характеристикасы.

1.8 Йөк транспорт чаралары хәрәкәтенең характеристикасы, коммуналь һәм юл хезмәтләренең транспорт чаралары эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктураның торышы.

1.9 Анализ уровня безопасности дорожного движения.

1.10 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә һәм сәламәтлегенә тискәре йогынты дәрәҗәсен бәяләү.

1.11 Характеристика существующих условий и перспектив развития и размещения транспортной инфраструктуры Высокогорского сельского поселения Высокогорского района Республики Татарстан.

1.12 Оценка нормативно-правовой базы, необходимой для функционирования и развития транспортной инфраструктуры Высокогорского сельского поселения.

1.13 Транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү.

II БҮЛЕК. Биектау авыл җирлеге территориясендә транспорт ихтыяҗы, халыкның хәрәкәт күләме һәм характеры үзгәрү һәм йөкләр ташу фаразы

2.1 Социаль-икътисади үсеш фаразы

2.2 Биектау районының транспорт инфраструктурасы үсеше фаразы

2.3 Урам-юл челтәрен үстерү фаразы

2.4 Автомобильләшү дәрәҗәсен, юл үсеше параметрларын, парковка киңлегенә ихтыяҗны фаразлау

2.5 Юл хәрәкәте куркынычсызлыгы күрсәткечләрен фаразлау

2.6 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысын фаразлау

III БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантлары һәм аларны транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) буенча зурайтылган бәяләү, аннан соң гамәлгә ашыру өчен тәкъдим ителгән вариантны сайлау

3.1 Программаны гамәлгә ашыру чорында транспорт инфраструктурасының булган торышын яки транспорт инфраструктурасының торышын характерлаучы күрсәткечләр

3.2 Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантларын зуррак бәяләү һәм гамәлгә ашыру өчен тәкъдим ителгән вариантны сайлау

IV БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыру өчен тәкъдим ителгән транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны (инвестицион проектларны) финанслау күләмен һәм чыганакларын бәяләү

4.1 Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү

4.2 Гомуми файдаланудагы автомобиль пассажир транспортын үстерү, транспорт-күчмә узеллар булдыру буенча чаралар

4.3 Гомуми файдаланудагы автомобиль пассажир транспортын үстерү, транспорт-күчмә узеллар булдыру буенча чаралар

4.4 Җәяүлеләр һәм велосипедлар хәрәкәте инфраструктурасын үстерү

4.5 Йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләренең транспорт чаралары өчен инфраструктураны үстерү

4.6 Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Биектау авыл җирлеге юллар челтәрен үстерү

V БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыру өчен тәкъдим ителгән транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны (инвестицион проектларны) финанслау күләмен һәм чыганакларын бәяләү

БҮЛЕК VI. Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыру өчен тәкъдим ителгән транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларның (инвестицион проектларның) нәтиҗәлелеген бәяләү

VII БҮЛЕК. Институциональ үзгәртеп корулар, транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендәге эшчәнлекне хокукый һәм мәгълүмати тәэмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр.

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БИЕКТАУ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ

Программаның Исеме	Программа развития транспортного комплекса Инфраструктура Высокогорского сельского поселения Высокогорский муниципальный район Республики Татарстан на 2024-2033 годы (Далее - программа)
Программаны эшләү өчен нигез	- "Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексын гамәлгә кертү турында" 29.12.2004 ел, 191-ФЗ номерлы Федераль закон; - "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында"2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; - "Транспорт куркынычсызлыгы турында"2007 елның 9 февралендәге 16-ФЗ номерлы Федераль закон; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабрендәге 1440 номерлы карары программаларга таләпләрне раслау турында торак пунктларның, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплексны үстерү"; - РФ Хөкүмәтенең 25.12.2015 елгы 1440 номерлы карары программаларга таләпләрне раслау турында торак пунктларның, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплексны үстерү.
Программаның Заказчысы	Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Биектау авыл җирлеге башкарма комитеты, Биектау районы, Биектау авылы, Юбилей урамы, 1а
Программаны Эшләүче	Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Биектау авыл җирлеге башкарма комитеты, Биектау районы, Биектау авылы, Юбилей урамы, 1а
Программаның Максатлары	Заманча һәм эффектив транспорт үсеше Биектау авыл җирлеге инфраструктурасы, муниципаль берәмлек халкы өчен транспорт комплексының хәрәкәт куркынычсызлыгы, уңайлылыгы һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын арттыру

Программаның Бурычлары	1) авыл җирлеге территориясендә халыкка, шулай ук икътисади эшчәнлек алып баручы юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә транспорт хезмәте күрсәтүнең иминлеге, сыйфаты һәм нәтиҗәлелеге ; 2) торак пунктның шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативларына ярашлы рәвештә халык һәм икътисади эшчәнлек субъектлары өчен транспорт инфраструктурасы объектларының булуы; 3) халыкның хәрәкәт итү, икътисади эшчәнлек субъектлары ихтыяҗларына туры китереп транспорт инфраструктурасын үстерү авыл җирлеге территориясендә пассажирлар һәм йөкләр ташуда ; 4) авыл җирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеге белән балансланган транспорт инфраструктурасын үстерү; 5) транспорт ихтыяҗын идарә итү өчен шартлар; 6) тәэмин итү өчен өстенлекле шартлар булдыру юл хәрәкәтендә катнашучыларның тормыш һәм сәламәтлек куркынычсызлыгы-хуҗалык эшчәнлегенең икътисади нәтиҗәләренә карата; 7) транс-портлы гомуми файдаланудагы чараларның башка транспорт чараларына карата өстенлекле хәрәкәт шартларын булдыру; 8) җәяүлеләр һәм велосипедлар өчен шартлар халыкны күрү алдыннан; 9) гамәлдәге эшчәнлекнең нәтиҗәлелеге транспорт инфраструктурасы.
Целевые показатели (индикаторы) Программы	- каты япма белән җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгы (км); ГОСТ һәм СНИП таләпләренә туры килгән тротуарларның озынлыгы; -транспорт-эксплуатация торышына норматив таләпләргә туры килгән авыл җирлеге юл челтәренең озынлыгы өлеше (%) ; - теркәлгән юл-транспорт һәлакәтләре саны; - яңа җиһазландырылган машина-урыннар саны.
Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча планлаштырылган чараларның (инвестицион проектларның) зурайтылган тасвирламасы	Әлеге программада тасвирланган чаралар транспорт чараларын кулланучыларның, җәяүлеләрнең уңайлылыгын һәм куркынычсызлыгын арттыруга һәм авыл җирлегенең социаль-икътисади хәлен яхшыртуга юнәлдерелгән

<table>
<tr><td>(чаралар, подпрограммалар, инвестиция проектлары төркемнәре)</td><td></td></tr>
<tr><td>Программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары</td><td>Программа 2024 елдан башлап 10 ел дәвамында 2 этапта гамәлгә ашырыла:
I этап: 2024 елдан 2027 елга кадәр
II этап: 2028 елдан 2033 елга кадәр</td></tr>
<tr><td>Төп чаралар
Программалар</td><td>1. Торак пунктның транспорт инфраструктурасының торышын яхшыртуга юнәлдерелгән эшләр үткәрү .
2.Юл хәрәкәте куркынычсызлыгын арттыруга юнәлдерелгән эшләр башкару.
3. Транспорт инфраструктурасы объектларын реконструкцияләү буенча чаралар.
4. Транспорт инфраструктурасы объектларын төзү буенча чаралар.</td></tr>
<tr><td>Программаны финанслау күләме һәм чыганаклары</td><td>
<table>
<tr><td>Вакыты, вакыты</td><td>Программаны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанслау, мең сум.</td></tr>
<tr><td>2024 ел</td><td>150</td></tr>
<tr><td>2025 ел</td><td>150</td></tr>
<tr><td>2026 ел</td><td>150</td></tr>
<tr><td>2027 ел</td><td>150</td></tr>
<tr><td>2028 ел</td><td>150</td></tr>
<tr><td>2029-2033 ел</td><td>750</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td colspan="5">Финанслау чыганаклары, мең сум.</td></tr>
<tr><td>Чор</td><td>Җирле бюджет</td><td>Төбәк бюджеты</td><td>ВБС</td><td>Нибары</td></tr>
<tr><td>2024-2027 еллар.</td><td>750</td><td>1250</td><td>1250</td><td>3250</td></tr>
<tr><td>2028-2033 еллар.</td><td>750</td><td>1250</td><td>1250</td><td>3250</td></tr>
<tr><td>Нибары</td><td>1500</td><td>2500</td><td>2500</td><td>6 500</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

I БҮЛЕК. Биектау авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасының хәзерге торышына Характеристика
Биектау муниципаль районы

1.1 Россия Федерациясе пространство оешмасы структурасында Татарстан Республикасы торышын анализлау, Татарстан Республикасы пространство оешмасы структурасында Биектау муниципаль районы торышын анализлау, Татарстан Республикасы пространство оешмасы структурасында Биектау авыл җирлеге торышын анализлау

1.1.1 Россия Федерациясе киңлек оешмасы структурасында Татарстан Республикасының торышын анализлау.

Татарстан Республикасы Россия Федерациясе субъекты булып тора һәм Идел буе федераль округы составына керә, шулай ук Идел буе икътисади районының бер өлеше булып тора. Республиканың административ һәм мәдәни үзәге-Казан шәһәре. Татарстан Көнчыгыш-Европа тигезлегенең көнчыгышында, ике иң зур елга - Волга һәм Кама кушылган урында урнашкан, Казан шәһәре Мәскәү шәһәреннән көнчыгышка таба 797 км ераклыкта урнашкан. Татарстан Республикасы 1920 елда оештырылган. Майданы 6783,7 мең га тәшкил итә.территориянең максималь озынлыгы төньяктан көньякка 290 км һәм көнбатыштан көнчыгышка 460 км. Татарстанның чит илләр белән чикләре юк. Көньякта Татарстан Республикасы Самар, Ульяновск һәм Ырымбур өлкәләре, төньякта - Киров өлкәсе һәм Удмуртия Республикасы, төньяк-көнбатышта - Марий-эл Республикасы, көнчыгышта - Башкортстан Республикасы, көнбатышта - Чувашия Республикасы белән чиктәш.

Республика территориясендә 43 муниципаль район, 2 шәһәр округы, 39 шәһәр һәм 872 авыл җирлеге урнашкан.

Татарстан территориясе елга үзәннәренең тыгыз челтәре белән бүленгән биек баскычлы тигезлектән гыйбарәт. Идел һәм Кама киң үзәннәре тигезлекне өч өлешкә бүлә: Идел алды, Кама алды һәм Кама аръягы. Максималь биеклекләре 276 м булган Идел буе Идел буе биеклегенең төньяк-көнчыгыш өлешен биләп тора. Көнчыгыш Кама алдына төньяктан Можгин һәм Сарапул биеклекләренең Көньяк очлары керә, алар үзәнлек белән бүленгән

Р.Иж. Иң зур биеклекләр монда 243 м.Татарстанда иң биек (381 м) - Көнчыгыш Кама аръягындагы Бөгелмә биеклеге. Иң түбән рельеф (башлыча 200 м) Көнбатыш Кама аръягына хас. Республика территориясенең якынча 17% ы күбесенчә яфраклы агачлардан (имән, яфрак, каен, усак) торган урманнар белән капланган, хыслы токымнар карагай һәм шыршыдан тора. Татарстан территориясендә умырткалыларның 433 төре, шулай ук умырткасыз хайваннарның берничә мең төре яши.

Татарстан территориясе уртача киңлектәге уртача-континенталь климат Тибы белән характерлана, җәй җылы һәм уртача-суык кыш. Иң җылы ай июль, территориясе буенча уртача айлык һава температурасы 18 20 °С, иң салкын гыйнвар уртача айлык температурасы -13 °С.җылы чорның дәвамлылыгы (түзем температура 0 °С югарырак) территория буенча 198209 көн, салкын 156167 көн чикләрендә тирбәлә. Явым – төшем территориясе буенча чагыштырмача тигез бүленә, аларның еллык суммасы 460 540 мм тәшкил итә.

Туфраклар күп төрле төньякта һәм көнбатышта соры урман һәм туфраклы

туфраклардан алып республиканың көньягында төрле кара туфракларга кадәр.

Татарстан территориясендә Идел-Кама дәүләт табигый биосфера тыюлыгы һәм "Түбән Кама"милли паркы урнашкан.

Татарстан-Россиянең икътисадый яктан иң алга киткән төбәкләренең берсе. Республика Россия Федерациясенең эре индустриаль районы үзәгендә, илнең көнчыгышын һәм көнбатышын, төньягын һәм көньягын тоташтыручы мөһим магистральләр киселешендә урнашкан.

Татарстан Республикасының бай табигый ресурслары, куәтле һәм диверсификацияле сәнәгате, югары интеллектуаль потенциалы һәм квалификацияле эшче көче бар.

Татарстан Республикасы төп макроикътисади күрсәткечләр буенча традицион рәвештә Россия Федерациясе лидер-төбәкләре санына керә.

Татарстанның тулаем төбәк продукты структурасында сәнәгать өлеше 43,2 %, төзелеш-9,0 %, транспорт һәм элемтә - 6,5 %, авыл хуҗалыгы 7,5 %.

Республиканың сәнәгать профилен нефть - газ химиясе комплексы (нефть чыгару, синтетик каучук, шин, полиэтилен һәм нефть эшкәртү продуктларының киң спектры җитештерү), конкурентлыкка сәләтле продукция җитештерүче эре машина төзелеше предприятиеләре (авыр йөк машиналары, вертолетлар, самолетлар һәм авиадвигательләр, компрессорлар һәм нефть-газ насослау җиһазлары, елга һәм диңгез суднолар, коммерция һәм җиңел автомобильләр гаммасы), шулай ук электр һәм радио приборлары төзелеше үсеш алган.

2021 ел йомгаклары буенча Татарстанның сәнәгать җитештерүе индексы 102% дәрәҗәсенә җитте. Республиканың сәнәгать җитештерү күләме 2818 млрд сум тәшкил итте.

2021 елның гыйнварыннан ноябренә кадәр Татарстан Республикасы сәнәгать секторында эшләүчеләрнең исемлек буенча уртача саны 336,8 мең кеше тәшкил итте. Сәүдә өлкәсендә 148,6 мең кеше мәшгуль булган.

"Тулаем төбәк продуктында сәнәгать өлеше 44,6%, ә сәүдә өлеше 16,4% тәшкил итә. Сәүдә тармагы республиканың тулай төбәк продуктына керткән өлеше буенча алдынгыларның берсе булып кала һәм иң динамик үсеш алучыларның берсе булып тора.

Татарстан Идел буе федераль округы төбәкләре арасында алдынгы позициядә тора. 2018 ел нәтиҗәләре буенча республиканың ваклап сату әйләнеше 2020 ел күрсәткечләренә карата 106,1% дәрәҗәсенә кадәр үсә.

Узган ел республиканың сәүдә структурасы үзгәрде. Азык-төлек товарлары өлеше 47 процентган 44 процентка кадәр кимегән, шул ук вакытта озак куллану товарлары өлеше арткан. Ваклап сату базарларында сату күләме арта, хәзер бу күрсәткеч 7 процентка җиткән. Шул ук вакытта республикада челтәр сәүдәсе башка төбәкләргә караганда азрак үсеш алган.

1.1.2 Биектау муниципаль районының Татарстан Республикасы пространство оешмасы структурасындагы торышын анализлау.

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының административ үзәге булып 3 мең кеше яшәгән Биектау тимер юл станциясе поселогы тора. Район үзәге булып Биек Тау станциясе очраклы гына түгел. Тимер юл һәм «Себер тракты» шоссесы аны Казан белән бәйли, юллар район территориясен ике тигез өлешкә бүлә һәм Биек Тау аларның үзәгендә урнашкан.

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы республиканың төньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан һәм Казан шәһәре җирләре, Яшел Үзән, Арча, Әтнә, Питрәч районнары һәм Марий-Эл Республикасы җирләре белән чиктәш. Бөек Габдулла Тукай данлаган заказ нәкъ менә монда башлана.

Без Татарстан Республикасының 43 административ районының берсендә – Биектау районында яшибез. Аның мәйданы 1574,78 кв.км тәшкил итә. Биектау районы оешуның рәсми датасы булып 1935 елның 25 гыйнвары санала. Безнең район мәйданы һәм халкы саны буенча Татарстан Республикасында иң эреләрнең берсе. Аның территориясендә 25 авыл җирлеге Советы эшли, алар 123 торак пунктны берләштерә. Биредә тынычлыкта һәм татулыкта төрле милләтләрдән 60 мең кеше яши: 64% татарлар, 34% руслар һәм 2% башка милләт вәкилләре. Татарстан Республикасының Биектау районы Урта Идел буеның иң борынгы мәдәни һәм рухи районнарының берсе буларак билгеле. Нәкъ менә шушы якларда XIIXIV гасырларда легендар «Иске Казан» урнашкан, хәзерге вакытта аның урынында археология музей-тыюлыгы урнашкан.

Биектау муниципаль районы Казан шәһәреннән төбәк һәм федераль автомобиль юллары челтәре буенча 10-15 минутлык юл ераклыгында урнашкан.

Биектау районы, Татарстан Республикасы кебек үк, уртача климат бүлгесенең уртача-континенталь климат өлкәсендә урнашкан. Гомумән, климатны уртача-континенталь, җәй җылы һәм уртача-суык кыш дип атарга мөмкин. Төп климат характеристикалары түбәндәгечә:

июльнең уртача температурасы: 18,5° С – 19,5° С

гыйнварның уртача температурасы: -14,5° С – -13,5° С

елның җәйге вакыты явым төшемнәре: 320 – 340 мм

елның кышкы вакыты явым төшемнәре: 160 – 180 мм

еллык явым-төшем суммасы: 460 – 520 мм

кар катламының биеклеге: 35 – 50 см

җилнең өстенлек итүче юнәлеше: көнбатыш, төньяк-көнбатыш.

Территориянең эчке сулары-елгалар, күлләр, җир асты сулары, сазлыклар, бозлыклар. Безнең районда халыкны һәм хуҗалыкны су белән тәэмин итүдә елгалар, күлләр һәм җир асты сулары мөһим роль уйный.

Биектау районының иң эре елгалары Казанка һәм Ашит кушылдыгы белән. Казанка Татарстан Республикасының Арск районында башлана, урта агымында Биектау районы аша ага һәм Казан шәһәре чикләрендә Волга елгасына кушыла. Ашит Татарстан Республикасының Әтнә районында башлана һәм Татарстан Республикасының Биектау районы һәм Марий-Эл республикасы чигендә Илеть елгасына кушыла.

Районда 138 күл бар. Иң эреләре-Карасиное, КараКуль, Мочальное. Бу күлләрнең барысы да табигать һәйкәле статусына ия. Аларның кайбер характеристикалары таблицада китерелә.

Татарстан Республикасы территориясендә Биектау районының урнашуы 1 нче рәсемдә күрсәтелгән.

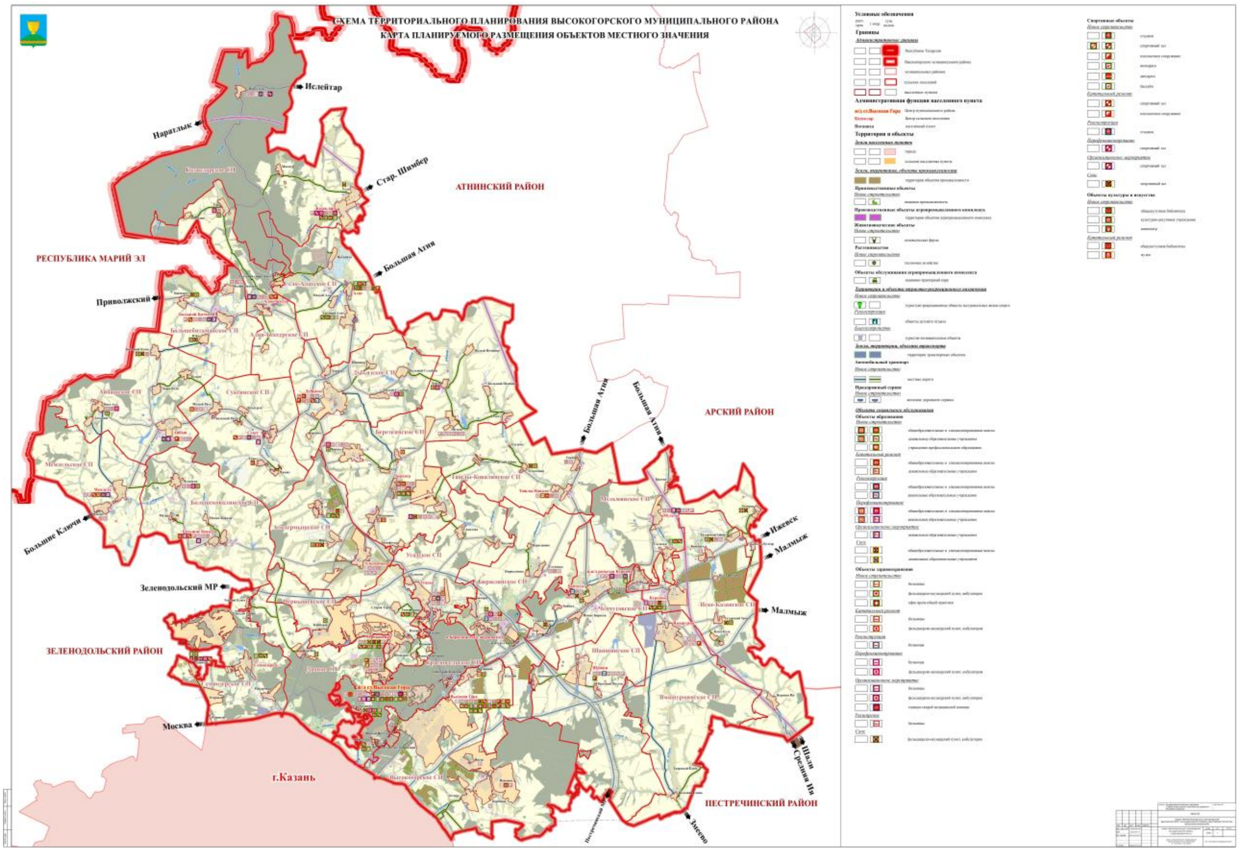

Биектау районында 25 авыл җирлеге, алар үз эченә 86 торак пунктны ала аларның исемлеге 1 нче таблицада китерелгән.

1 нче Таблица муниципаль берәмлек территориясе составына керүче торак пунктлар

N п/п	Муниципаль берәмлек	Административ үзәк	Торак пунктлар саны
Авыл җирлекләре			
1	Айбаш авыл җирлеге	Айбаш Авылы	6
2	Алан-Бексер авыл җирлеге	Алан-Бексер Авылы	5
3	Альдермышское сельское поселение	Әлдермеш авыл җирлеге	3

4	Березка авыл җирлеге	Березка Авылы	12
5	Олы ковалы авыл җирлеге	Олы Ковали Авылы	4
6	Олы Битаман авыл җирлеге	Олы Битаман Авылы	4
7	Бөреле авыл җирлеге	Бөреле хайваннар хуҗалыгы поселогы	6
8	Биектау авыл җирлеге	Югары Тау Авылы	7
9	Дачный авыл җирлеге	Дачное Бистәсе	2
10	Дубъяз авыл җирлеге	Дубьязы Авылы	6
11	Иске Казан авыл җирлеге	Куркачы Авылы	7
12	Казаклар авыл җирлеге	Казаклар Авылы	4
13	Красносельский авыл җирлеге	Югары Тау тимер юл станциясе поселогы	6
14	Куркачы авыл җирлеге	Куркачы тимер юл разъезы поселогы	1
15	Мемдель авыл җирлеге	Мемдель Авылы	2
16	Мульминское сельское поселение	Мулма авыл җирлеге	5
17	Семиозерский авыл җирлеге	Семиозерка Авылы	6
18	Биектау авыл җирлеге	Алат авылы	4
19	Суксы авыл җирлеге	Суксу Авылы	6
20	Ташлы-Ковалинское сельское поселение	Ташлы-Ковалы авыл җирлеге	5
21	Усад авыл җирлеге	Усады Авылы	7
22	Чепчуговское сельское поселение	Село Чепчуги	4
23	Чернышевский авыл җирлеге	Чернышевка Авылы	6
24	Шапша авыл җирлеге	Шапшы Авылы	3
25	Ямашурма авыл җирлеге	Ямашурма Авылы	3

Муниципаль районның җирле үзидарә органнары структурасын:

- Депутатлар Советы;
- Муниципаль район башлыгы;
- "Биектау районы" муниципаль берәмлеге администрациясе;
- муниципаль районның контроль органы;
- муниципаль район башлыгы тәкъдиме буенча депутатлар Советы карары белән булдырыла торган һәм юридик зат хокукларына ия булган җирле үзидарәнең башка башкарма органнары.

1.1.3 Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Биектау авыл җирлегенең Татарстан Республикасы пространство оешмасы структурасындагы торышына Анализ

Муниципаль берәмлек Высокогорское авыл җирлеге Бердәм икътисади, тарихи, социаль, территориаль берәмлек булып тора, Высокогорский районы муниципаль берәмлеге составына керә.

Биектау авыл җирлеге "Биектау муниципаль районы «муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 20-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (ред.30.12.2014) ярашлы рәвештә оештырылган.

Бу законга ярашлы рәвештә, Биектау авыл җирлеге составына түбәндәгеләр керә: Югары Тау авылы (административ үзәк), Калинино авылы, Клетни авылы, Пермяки авылы, Пановка авылы, Инеш поселогы, Эстачи авылы.

Биектау авыл җирлеге Татарстан Республикасының төньяк-көнбатыш өлешендә, Биектау муниципаль районының төньяк өлешендә урнашкан. Биектау авыл җирлеге Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы, Бөреле авыл җирлеге, Красносельский авыл җирлеге, Биектау муниципаль районының Шәпше авыл җирлеге белән чиктәш.

Биектау авыл җирлегенең гомуми мәйданы 11603,2153 га тәшкил итә, шул исәптән торак пунктларның мәйданы 18,7 мең кв. м., шулардан: Биектау авылы – 970,8087 га, Калинино авылы – 72,2174 га, Клетни авылы – 30,7467 га, Пермяки авылы – 179,5212 га, Эстачи авылы – 240,7908 га, инеш бистәсе 419,5876 га, Пановка авылы 361,0550 га

Биектау муниципаль районының гомуми файдаланудагы автомобиль юллары челтәре радиаль-хорда структурасына ия һәм төбәк һәм җирле әһәмияттәге юллардан тора.

Биектау авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка районнары белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта муниципаль ара әһәмияттәге төбәк автомобиль юллары һәм җирле әһәмияттәге юллар аша башкарыла.

Биектау районының һәм Биектау авыл җирлегенең шактый уңайлы икътисади-географик урыны турында сөйләргә мөмкин. Татарстан Республикасының төньяк-көнбатышында һәм Биектау районының төньяк өлешендә урнашкан Биектау авыл җирлеге район үзеге һәм Татарстан Республикасының башка районнары белән транспорт элемтәләрен уңайлы гамәлгә ашыруга һәм җитәрлек ресурслар белән тәэмин ителешкә ия (руда булмаган файдалы казылмалар, урман, су һәм җир ресурслары).

Биектау муниципаль районы территориясендә Биектау авыл җирлегенең урнашуы рәсемдә күрсәтелгән. 2.

Рәсем 2-Биектау муниципаль районы территориясендә Биектау авыл җирлеге урнашуы

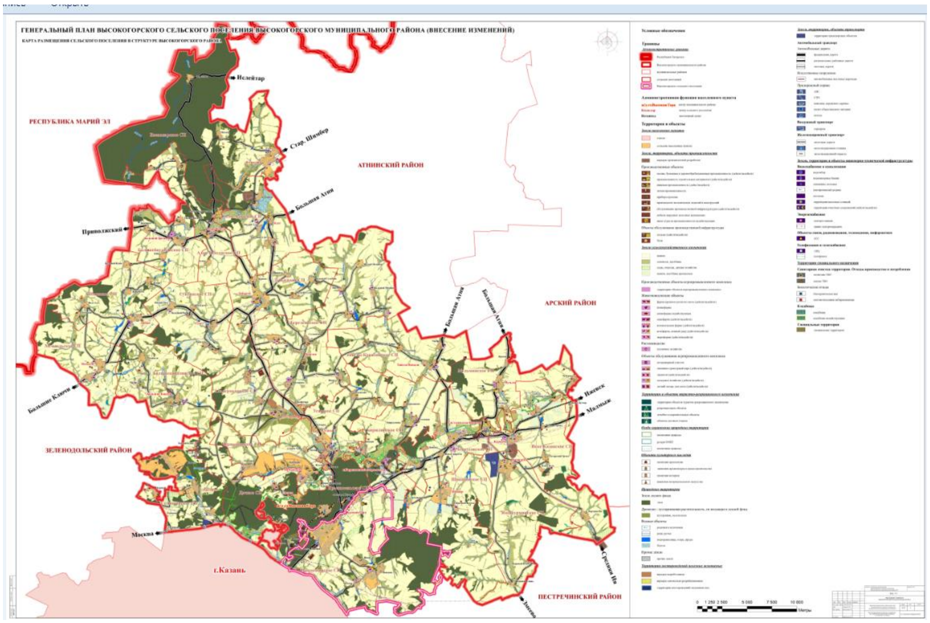

1.2 Биектау районы Биектау авыл җирлегенең социаль-икътисади характеристикасы, авыл җирлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенең характеристикасы, транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне дә кертеп, транспорт ихтыяҗын бәяләү

Татарстан Республикасы Биектау районы Биектау авыл җирлегендә 2021 елның 1 гыйнварына 19839 кеше яши. Авыл халкы саны 100% тәшкил итә.

2 нче таблицада авыл җирлеге халкының торак пунктлар буенча бүленүе 01.01.2021 елга күрсәтелгән.

2 нче Таблица торак пунктлар буенча халык саны

Торак пункт	Халык саны, кеше.
Калинино авылы	686
Пермяки авылы	384
Эстачи авылы	195
Клетни авылы	49
Пановка авылы	440
Биек Тау авылы	15849
Инеш авылы	624

2020 елда Биектау авыл җирлегендә 1612 кеше яшәгән. 2021 елга халык саны 10% ка арткан.

Таблицадан күренгәнчә, иң зур торак пункт булып Высокая Гора авылы тора, анда халыкның күп өлеше яши.

Биектау муниципаль районының 25 авыл җирлеге арасында Биектау халык саны буенча 1 урынны били.

Эшкә яраклы яшьтәге халыкның (ирләр дә, хатын - кызлар да) үлеменең төп сәбәпләре бәхетсезлек очраклары, агулану, җәрәхәтләр.

Халык санын тотрыкландыруның төп коралы булып халыкның китүен туктату һәм халыкның миграция агымын көчәйтү өчен шартлар тудыру кала. Шул ук вакытта, барган табигый процессларның чагыштырмалылыгын һәм миграция хәрәкәтчәнлеген исәпкә алып, авыл җирлеге территориясендә яшьләрне җәлеп итү һәм саклау хезмәт ресурсларын саклауга һәм ерак перспективага демографик потенциалны яңартуга гына ярдәм итә алачак.

Муниципаль берәмлектә демографик хәлне яхшырту өчен демографик үсешне билгеләүче төрле аспектларга юнәлдерелгән социаль-икътисади чаралар комплексын үткәрү кирәк, мәсәлән, гомуми үлем дәрәҗәсен киметү (шул исәптән социаль әһәмиятле авырулардан һәм тышкы сәбәпләрдән дә), халыкның репродуктив сәламәтлеген, балалар һәм яшүсмерләр сәламәтлеген ныгыту, ана һәм сабыйлар үлемен киметү, халык сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, гомер озынлыгын арттыру, сәламәт яшәү рәвеше алып бару өчен шартлар тудыру, туу дәрәҗәсен күтәрү, гаилә институтын ныгыту, ныклы гаилә мөнәсәбәтләре традицияләрен торгызу һәм саклау, аналыкка һәм балалыкка ярдәм итү, миграция хәлен яхшырту.

1.3 Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасының эшчәнлеге характеристикасы һәм эш күрсәткечләре

Биектау авыл җирлегенең транспорт системасын үстерү авыл җирлегендә яшәүчеләрнең тормыш сыйфатын яхшырту өчен кирәкле шарт булып тора.

Биектау авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы Татарстан Республикасы Биектау районы инфраструктурасының бер өлеше булып тора, бу гражданнарның хәрәкәт ирегенә конституцион гарантияләрен тәэмин итә һәм товарларны һәм хезмәтләрне ирекле күчерүне мөмкин итә. Автомобиль юллары челтәренең булуы һәм торышы белән икътисади киңлекнең территориаль бөтенлеге һәм бердәмлеге билгеләнә. Юлларның һәм җирле әһәмияттәге инфраструктураның җәмгыятьнең социаль-икътисади ихтыяҗларына туры килмәү проблемасын бәяләмәү икътисади кыенлыкларның һәм тискәре социаль процессларның бер сәбәбе булып тора.

Биектау авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка районнары белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта муниципаль-ара һәм җирле әһәмияттәге төбәк автомобиль юллары аша башкарыла.

Муниципаль – ара әһәмияттәге автомобиль юлы Каменка Дубьязы зур Атня Казан Биектау авыл җирлеген көнбатыштан көнчыгышка кисеп үтә. Төбәкләргә зур Атня Казан, Казан Малмыж автомобиль юлы керә,

Каменка Дубьязы зур Атня Казан (V категория) автомобиль юлы бөтен озынлыгында асфальт – бетон белән капланган. Торак пункт чикләрендә юлның озынлыгы 5,7 км

Биектау авыл җирлеге территориясендә 5 АЗС эшли

1.4 Биектау авыл җирлеге юллар челтәренең характеристикасы, юл хәрәкәте параметрлары (транспорт чаралары агымының тизлеге, тыгызлыгы, составы һәм хәрәкәт интенсивлыгы)

Автомобиль юллары Биектау авыл җирлегенең транспорт

инфраструктурасының мөһим өлеше булып тора. Алар торак пункт территориясен күрше территорияләр белән, торак пунктларны район үзәге белән бәйлиләр, торак пунктның барлык торак пунктларының тормыш эшчәнлеген тәэмин итәләр, күп яктан торак пунктның үсеш мөмкинлекләрен билгелиләр, алар буенча йөкләр һәм пассажирларны автомобиль белән ташу гамәлгә ашырыла. Автомобиль юллары челтәренең үсеш дәрәҗәсенә күп очракта торакның тотрыклы икътисади үсешенә ирешү, җирле җитештерүчеләрнең конкурентлыкка сәләтлелеген арттыру һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшырту мәсьәләләрен хәл итү бәйле.

Җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларына муниципаль юллар, урам-юл челтәре һәм юл инфраструктурасы объектлары керә, алар Биектау авыл җирлеге чикләрендә урнашкан, авыл җирлеге муниципаль милкендә.

Биектау авыл җирлеге икътисадының үсеше күп очракта автомобиль транспортының нәтиҗәле эшләве белән билгеләнә, ул җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары челтәренең үсеш дәрәҗәсенә һәм торышына бәйле.

Урам - юл челтәре булган урамнар һәм юллар белән бәйләнештә проектлана. Рельеф, инженерлык челтәрләре белән торак территорияләрне иҗтимагый үзәкләр, җитештерү территорияләре белән тоташтыра һәм тышкы магистральләргә чыгуны тәэмин итә.

Урам-юл челтәре, урамнарның һәм юлларның функциональ билгеләнешен исәпкә алып, торак районның транспорт магистральләре челтәре белән үзара бәйләнгән өзлексез система буларак формалаша. Челтәр структурасы муниципаль берәмлекнең гомуми планлаштыру структурасы һәм зурлыгы, аның бер өлеше үзара урнашуы белән билгеләнә

Биектау авыл җирлегендә торак пункт урамнарының һәм җирле һәм муниципаль-ара әһәмияттәге юлларның күп өлеше канәгатьләнерлек хәлдә.

Юл челтәренең җитәрлек дәрәҗәдә үсеш алмавы авыл җирлеге икътисадының һәм халкының зур югалтуларына китерә, Биектау авыл җирлегенең социаль-икътисади үсеш темпларының иң мөһим чикләүләренең берсе булып тора, шуңа күрә җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары челтәрен камилләштерү авыл җирлеге өчен мөһим булып тора. Бу киләчәктә хезмәт ресурслары агымын тәэмин итәргә, җитештерүне үстерергә мөмкинлек бирәчәк, ә бу үз чиратында авыл җирлегенең икътисади үсешенә китерәчәк.

Автомобиль юллары табигый әйләнә-тирә мохит, кешенең хуҗалык эшчәнлеге һәм транспорт чараларының даими йогынтысына дучар, нәтиҗәдә юлларның техник-эксплуатация торышы үзгәрә. Юллар челтәренең торышы вакытында, тулылыгы һәм капиталь ремонт, ремонт һәм капиталь ремонт буенча эшләрнең сыйфаты белән билгеләнә һәм финанслау күләменә һәм финанс ресурсларын чикләнгән күләмнәр шартларында бүлү стратегиясенә турыдан-туры бәйле.

Юл комплексына инвестицияләр күләме җитәрлек булмаган, ә автомобильләшү дәрәҗәсе үсеше юл челтәренең үсеш темпларыннан күпкә алдарак булган шартларда, юлларны тоту һәм эксплуатацияләү буенча эшләр беренче планга чыга. Агымдагы ремонтны башкарганда кул хезмәтен киметергә һәм башкарылган эшләрнең югары сыйфатын тәэмин итәргә мөмкинлек бирүче махсус машина һәм

механизмнар звеноларын кулланып, заманча технологияләр кулланыла. Шул ук вакытта агымдагы ремонт, капиталь ремонттан аермалы буларак, юл япмасының сыйфатын - кыйммәтлек, кыеклык, ныклык характеристикаларын һ.б. арттыру белән бәйле мәсьәләләрне хәл итми. юл тармагын финанслауның җитмәве, хәрәкәт интенсивлыгының даими үсүе шартларында, транспорт чараларының йөк күтәрүчәнлеген арттыру ягына хәрәкәт составының үзгәрүе ремонт срокларын үтәмәүгә, участоклар санының тупланмавына китерә ремонтка кадәр. Югарыда әйтелгәннәрне исәпкә алып, чикләнгән финанс чаралары шартларында аларны автомобиль юлларының проблемалы участоклары һәм аларда Корылмалар санын мөмкин кадәр киметү максатыннан оптималь куллану бурычы тора.

Биектау авыл җирлегенең җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын үстерүдә программа-максатлы ысулны куллану чикләнгән финанс ресурслары шартларында юл тармагының кичектергесез проблемаларын хәл итүгә системалы рәвештә акча юнәлтергә мөмкинлек бирәчәк.

Биектау авыл җирлеге бюджетында юл хуҗалыгына чыгымнарны финанслау җитмәү сәбәпле, авыл җирлеге урамнарының күп өлеше аерым Параметрлар буенча норматив документлар һәм техник регламентлар таләпләренә туры килми. Торак пунктларда урамнарның юл япмасын чокырлы ремонтлау буенча шактый күләмдә эшләр башкару кирәклеге белән бәйле рәвештә урам-юл челтәрен тотуга матди чыгымнар артты.

Биектау авыл җирлеге территориясе буенча төбәк әһәмиятендәге автомобиль юллары уза, аларның гомуми озынлыгы 11,6 км.

Биектау авыл җирлеге территориясендә урнашкан җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының озынлыгы 132,5 км тәшкил итә.

Төп җирле автомобиль юллары Биектау авыл җирлеге торак пунктларының урамнары һәм аерым объектлары арасында бәйләүче функцияләрне башкара.

Биектау авыл җирлеге автомобиль юлларында хәрәкәт интенсивлыгы югары, 10003000 авт тәшкил итә./сәг. Казан Малмыж автоюлында транспорт агымы интенсивлыгы 3000дән 7000 авт.кадәр җитәргә мөмкин./ сәгать

Җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының җитәрлек үткәрү сәләте бар.

Транспорт инфраструктурасының торак пунктның әйләнә тирә мохитенә тискәре йогынтысы дәрәҗәсе бик аз.

Юл челтәренең җитди җитешсезлеге булып кайбер юл участокларында юл япмасының җитәрлек ныклыгы булмавы тора. Шулай ук Биектау авыл җирлеге УДСНЫҢ зур проблемасы булып тротуарларның булмавы тора, бу авыл җирлеге торак пунктларында җәяүле хәрәкәтне бик катлауландыра.

1.5 Транспорт чаралары паркы составын һәм автомобильләшү дәрәҗәсен анализлау, парковкалар (парковка урыннары) белән тәэмин ителеш

Биектау авыл җирлегенең автомобильләшү дәрәҗәсе 17666 кешегә 3000дән артык автомобиль дәрәҗәсендә саклана.

Биектау авыл җирлеге территориясендә автотранспортны Саклау авыл җирлегендә яшәүчеләрнең йорт яны участокларында, күп фатирлы йортлар янындагы автостоянкаларда башкарыла.

1.6 Гомуми файдаланудагы транспорт чараларының эш характеристикасы, шул исәптән пассажирлар агымын анализлау

Пассажирлар транспорты халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсенең мөһим элементы булып тора, анынсыз җәмгыятьнең нормаль эшләве мөмкин түгел. Ул халыкның җитештерү, көнкүреш, мәдәни элемтәләр аркасында күчеп йөрү ихтыяҗларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән. Пассажирлар транспорты кешеләрне транспорт җәлеп итү үзәкләре арасында йөртү өчен билгеләнә, аларга предприятиеләр, оешмалар, мәдәни, спорт, көнкүреш һәм башка учреждениеләр керә.

Биектау авыл җирлеге территориясендә җәмәгать пассажир транспорты хәрәкәте.

1.7 Җәяүлеләр һәм велосипедлар хәрәкәте шартларының характеристикасы

Җәяүле хәрәкәт дөньядагы барлык җәмәгать киңлекләрендә төп һәм иң киң таралган хәрәкәт төре булып тора. Чынлыкта, теләсә нинди маршрут җәяү башлана һәм тәмамлана. Кайбер маршрутларда, ерак сәяхәтләр яки Кибеткә кыска йөрү турында сүз барганына карамастан, җәяү йөрүнең бердәнбер ысулы булып тора. Башка маршрутларда кеше җәяү бер яки берничә юл кисәкләрен үтә ала мәсәлән, автобус тукталышына һәм аннан җәяү барып җитеп һәм автобуста бу ике җәяүлеләр участогы арасында ниндидер араны үтеп.

Җәяүлеләр хәрәкәте, нигездә, җәяүлеләр юллары (тротуарлар) буенча, алар булмаган урыннарда урамнарның йөрү өлешләре буенча башкарыла, бу юл - транспорт һәлакәтләре барлыкка килүгә китерә. Шәхси торак төзелеш зонасында, шулай ук асфальт-бетон япма булмаган урыннарда җәяүлеләр хәрәкәте өчен тротуарлар җиһазландырылмаган.

Биектау авыл җирлеге торак пунктларында җәяүлеләр хәрәкәтен оештыру белән проблема бар, чөнки аларның чикләрендә тротуарларның сыйфаты түбән яки бөтенләй юк.

Велосипед хәрәкәте, җәяүлеләр хәрәкәте кебек үк, шул ук өстенлекләргә ия, ләкин ерак араларга күчү мөмкинлеге бирә. Велосипедчылар хәрәкәте юл хәрәкәте кагыйдәләренә ярашлы рәвештә гомуми файдаланудагы юллар буенча башкарыла, Үзәк урам 2020 елда велосипедчылар өчен махсус юллар җиһазландырылган.

1.8 Йөк транспорт чаралары хәрәкәтенең характеристикасы, коммуналь һәм юл хезмәтләре транспорт чараларының эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктураның торышы

Йөк транспорты йөкләрне җитештерү урыныннан куллану урынына күчерү өчен төп транспорт төре булып тора.

Биектау авыл җирлегендә йөк транспорты хәрәкәтенең төп маршруты торак пунктлар чикләрендәге торак пункт территориясе аша үткән төбәк автоюллары буенча уза

Авыл җирлеге территориясендә йөк ташуны гамәлгә ашыручы транспорт оешмалары юк.

Биектау авыл җирлегенең коммуналь хезмәтләренең үз транспорт чаралары юк, җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын тоту өчен махсус техниканы кулланганда муниципаль контрактлар төзелә.

Биектау авыл җирлегенең үз җитештерү-техник базасы, автотранспортка техник хезмәт күрсәтү өчен җиһазлары һәм персоналы юк.

1.9 Юл хәрәкәте куркынычсызлыгы дәрәҗәсен анализлау

Юл-транспорт һәлакәтләре турындагы мәгълүматларны һәрьяклап анализлау юл хәрәкәте иминлеген оештыру һәм тәэмин итү буенча эшнең иң мөһим өлешләреннән берсе булып тора.

Автомобиль транспорты белән бәйле аварияләлек проблемасы юл-транспорт инфраструктурасының җәмгыять һәм дәүләтнең Куркынычсыз юл хәрәкәте ихтыяҗларына туры килмәве, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү системасының җитәрлек дәрәҗәдә нәтиҗәле эшләмәве һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның бик түбән дисциплинасы белән бәйле рәвештә аеруча кискенләште.

Транспорт чаралары паркының артуы, автомобиль юлларын төзү, реконструкцияләү һәм ремонтлау күләменең кимүе, автомобиль юлларын тоту буенча финанслауның җитмәве хәрәкәт шартларының начарлануына китергән. Торак пункт урамнарында һәм автомобиль юлларында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү, юл-транспорт һәлакәтләрен (юл-транспорт һәлакәтләрен) кисәтү һәм аларның нәтиҗәләренең авырлыгын киметү бүгенге көндә актуаль бурычларның берсе булып тора.

Киләчәктә шәхси автотранспорт саны арту һәм юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларының камил булмавы сәбәпле хәлнең начарлануы мөмкин

Юл хәрәкәтен оештыруның мөһим техник чараларының берсе булып юл билгеләре, машина йөртүчеләрнең һәм җәяүлеләрнең хәрәкәт шартлары һәм режимнары турында мәгълүмат бирү өчен билгеләнгән мәгълүмат күрсәткечләре тора. Юл билгеләренең сыйфатлы ясалуы, аларның кирәкле күләмдә дөрес урнаштырылуы һәм мәгълүматилыгы юл-транспорт һәлакәтләре санының кимүенә зур йогынты ясый һәм гомумән хәрәкәтнең уңайлылыгын арттыра. Муниципаль программаны тормышка ашыру кысаларында Биектау авыл җирлегендә авария-куркыныч участокларда юл билгеләре куярга кирәк. Яңа юл билгеләрен урнаштыру схемасы, формасы, буяу төсләре ГОСТ Р 52289-2004 юл билгеләрен, билгеләрен, светофорларын, юл коймаларын һәм юнәлеш бирүче җайланмаларны куллану кагыйдәләренә ярашлы кабул ителгән. Аварияләлек белән хәлнең начарлану куркынычы һәм юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү проблемасы булу сәбәпле, озак вакытлы стратегияне эшләү һәм гамәлгә ашыру, барлык кызыксынган хезмәтләр һәм халык, җирле үзидарә органнары тырышлыкларын координацияләү таләп ителә.

Килеп туган проблеманың кискенлеген киметү максатыннан программа-максатлы ысулны куллану:

- юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә җирле үзидарә органнары эшчәнлеген координацияләү;

- юл шартлары аркасында зыян күрүчеләр белән юл-транспорт һәлакәтләре санын киметү, шулай ук юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәсендә һәлак булучылар санын киметү буенча чаралар комплексын гамәлгә ашыру.

Юл-транспорт аварияләлеге проблемаларын нәтиҗәле хәл итү һәм аның күрсәткечләрен киметү өчен юл хәрәкәте иминлеген арттыру буенча чараларны системалы гамәлгә ашыруны дәвам итү һәм аларның финанс ресурслары белән

тәэмин ителүе кирәк.

Әйтелгәннәрне исәпкә алып, муниципаль программа кысаларында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә эшне дәвам итүнең актуальлеге һәм нигезле кирәклеге турында нәтиҗә ясарга мөмкин.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру:

- юл эшләренең кирәкле төрләрен һәм күләмнәрен билгеләргә;
- юл хәрәкәте куркынычсызлыгын тәэмин итү;
- бурычлар буенча чыгым йөкләмәләрен формалаштыру, финанс ресурсларын өстенлекле бурычларны тормышка ашыруга туплау.

1.10 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, куркынычсызлыкка һәм сәламәтлеккә тискәре йогынтысын бәяләү

Территориянең хәзерге экологик торышы локаль пычрану чыганакларының табигый мохит компонентларына тәэсире, пычратучы матдәләрне якындагы территорияләрдән һава юлы белән трансграничный күчерү, шулай ук катнашмалар таралу һәм юылу шартларын билгеләүче климат үзенчәлекләре белән билгеләнә. Һава бассейны торышы халыкның экологик хәлен һәм яшәү шартларын билгеләүче төп экологик факторларның берсе булып тора. Муниципаль берәмлек территориясендә атмосфераның пычрану дәрәҗәсе табигый-климат күрсәткечләре, күчеп йөрүче чыганаклардан (транспорт) һәм стационар (сәнәгать һәм инженер объектларыннан) чыккан газлар белән билгеләнә.

Автомобиль транспорты һәм автотранспорт комплексы инфраструктурасы әйләнә-тирә мохитне пычратуның төп чыганакларына карый. Һава бассейнының югары пычрануының төп сәбәбе-автотранспорт күләменең артуы, аның тузганлыгы һәм сыйфатсыз ягулыгы. Эчке яну двигательләренең газлары зарарлы матдәләр һәм кушылмалар, шул исәптән канцерогеннар да үз эченә ала. Нефть продуктлары, шиналарның тузган продуктлары, тормоз япмалары, юл япмаларының бозлавыгына каршы кулланыла торган хлоридлар юл яны полосаларын һәм су объектларын пычрата. Эчке яну двигательләренең төп компоненты (шушы тавыштан тыш) углерод оксиды (угар газы) кеше, хайваннар өчен куркыныч, концентрациясенә бәйле рәвештә төрле дәрәҗәдә агулануга китерә. Автомобильләр һәм пычраткыч матдәләр катнашмалары үзара тәэсир иткәндә, һавада яңа, агрессив матдәләр барлыкка килергә мөмкин. Автомобиль юлларына якын территорияләрдә су, туфрак һәм үсемлекләр берничә канцероген матдә йөртүче булып тора. Биредә яшелчә, җиләк-җимеш үстерергә һәм үләннәрне хайваннарга ашатырга ярамый.

Транспортның әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысы шунда ки, аның эшләве өчен ягулык кирәк, ул үзе үк агулы; төрле двигательләр эшләгәндә кислород йотыла һәм төтен газлары бүленеп чыга, аларның күбесе табигатькә тискәре йогынты ясый. Двигательләрне саклаганда кулланыла торган матдәләрне рациональ кулланмау тышкы мохитне дә пычрата. Транспорт эше тавыш, вибрация, электромагнит тирбәлешләр нурланышы, яшәү урыны җылылык белән пычрану белән бергә бара. Машиналар җир асты юллары буенча хәрәкәт иткәндә туфракның өстән катламы бозыла, тузан барлыкка килә һ.б. транспорт чараларын эксплуатацияләгәндә газлы (күкерт, азот оксидлары, углеводородлар, төрле углеводородлар, үзгәрүчән составлы ягулыкның тулы булмаган яну һәм таркалу

продуктлары), пар формасындагы (тетраэтилсвин һәм башка матдәләр), сыек (агынты матдәләр су үзгәрүчән состав) һәм каты (көл) пычратучы матдәләр. Бензин двигательләрендә эшләүче транспорт чаралары әйләнә-тирәлекне углекислый газ, тетраэтилквин, азот оксидлары һәм углеводородлар белән нык пычрата. Дизель двигательләрендә эшләүче транспорт чаралары СО мохитен азрак пычрата, әмма күбрәк күкерт һәм азот оксидлары белән пычрата.

Автомобиль юлларына якын территориядә су, туфрак һәм үсемлекләр берничә канцероген матдә йөртүче булып тора, ә җирлек куркыныч зона булып тора, анда яшелчә, җиләк - җимеш үстерү һәм үләнне хайваннарга ашату рөхсәт ителми. Автомагистральләрдән ераклашкан саен, канцероген матдәләр концентрациясе кими. Транспорт схемасы барлыкка килү сәбәпле, чит шәһәр транзит транспорты, шул исәптән йөк транспорты, билгеләнгән урынга авыл җирлеге территориясе аша бара. Авыл җирлеге территориясендә автомобиль юллары аша җәяүлеләр өчен җир асты һәм җир өстендәге юллар юк, юл чаты бер дәрәҗәдә башкарылган, бу автомобиль транспорты хәрәкәте динамикасының үзгәрүенә һәм, нәтиҗәдә, ягулык куллануның һәм әйләнә-тирә мохиткә зарарлы матдәләр чыгаруның артуына китерә. Һавада үлчәүле һәм өстә утырган тузан күләменең артуына салкын чорда ялгыш шиналар куллану нәтиҗәсендә автомобиль юлларының асфальт япмасының абразив тузуы ярдәм итә.

Муниципаль берәмлек территориясендә шәхси автомобильләрнең шактый өлеше йорт яны участокларында урнашкан., шулай ук күп фатирлы йортлар янындагы автостоянкаларда.

Яшеллекләргә зарарлы тәэсирне турыдан-туры контакт нәтиҗәсендә дә, туфрак аша да хлорлы элемтә ярдәмендә юл япмаларыннан кар һәм бозны бетерүнең химик ысулы күрсәтә. Тозлы карны юл кырыена һәм агачлар урнашкан аергыч полосага алып ташлаганда турыдан-туры контакт мөмкин. Туфракның тозлануы, тозның куаклар урнашкан зоналарга үтеп керүе нәтиҗәсендә була. Үсемлекләргә китерелгән зыян аеруча су туктап торган урыннарда күренә. Автомобиль юлларының йөрү өлешендәге агынтыларда үлчәүле кисәкчәләр, нефть продуктлары, авыр металлар (басым, кадмий һ.б.) һәм кышкы чорда бозлавык белән көрәшү өчен кулланыла торган хлоридлар, шулай ук юлларда автомобиль шиналарының тузуы нәтиҗәсендә барлыкка килгән саже кисәкчәләре бар. Автомобильләр санының артуы аларны эксплуатацияләү калдыкларының пропорциональ артуына китерә. Автотранспортның төп калдыклары булып автомобиль кузовы (сталь), автомобиль шиналары, аккумуляторлар (басым), салон тышлыгы (пластмасса), эксплуатация сыеклыклары һ. б. тора.

Авыл җирлеге автомагистральләрендә стационар күзәтү постлары юк.

1.11 Татарстан Республикасы Биектау районы Биектау авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерү һәм урнаштыруның булган шартлары һәм перспективалары характеристикасы

Территориаль һәм стратегик үсеш планнарына ярашлы рәвештә түбәндәге чаралар планлаштырыла:

Биектау авыл җирлегенең генераль планы белән булган юлларны һәм урамнарны ремонтлау планлаштырыла, аларны төзекләндерү, транспорт

развязкаларын һәм тоташуларын төзекләндерүдә локаль чаралар карала.

Урам-юл челтәрен реконструкцияләгәндә җәяүлеләр хәрәкәтенең уңайлылыгын һәм куркынычсызлыгын тәэмин итүгә аерым игътибар бирергә кирәк.

Автомобильләр паркын хезмәтләндерү өчен автосервис предприятиеләре челтәрен киңәйтү каралган.

1.12 Биектау авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы эшчәнлеге һәм үсеше өчен кирәкле норматив-хокукый базаны бәяләү

Бөтен транспорт системасының эшчәнлеге нигезендә Биектау авыл җирлегендә яшәүчеләргә транспорт хезмәте күрсәтүнең билгеләнгән принципларына туры килгән норматив-хокукый база тора

Бүгенге көндә авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы эшчәнлеге һәм үсеше өчен кирәкле норматив-хокукый база җитәрлек дәрәҗәдә үсеш алмаган. Җирлекнең транспорт инфраструктурасын үстерү норматив-хокукый базаны даими камилләштерү кирәклеген диктантлый, ә документларны сыйфатлы эшкәртү суд инстанцияләренә, контроль-күзәтчелек органнарына мөрәҗәгать итү белән бәйле куркынычларны булдырмаска мөмкинлек бирәчәк.

Функционирование и развитие транспортной инфраструктуры Высокогорского сельского поселения осуществляется в соответствии:

- Градостроительным кодексом Российской Федерации;
- Татарстан Республикасы шәһәр төзелеше кодексы;
- "Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында"2007 елның 8 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон белән;
- "Юл хәрәкәте иминлеге турында" 1995 елның 10 декабрендәге 196-ФЗ номерлы Федераль закон белән;
- РФ Хөкүмәтенең 1993 елның 23 октябрендәге 1090 номерлы "юл хәрәкәте кагыйдәләре турында" карары;
- Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасы (изм. һәм 01.01.2019 елдан үз көченә керә торган өстәмәләр) Министрлар Кабинетының 21.02.2011 елгы 134 номерлы карары белән расланган (ред. 15.12.2018)
- "2014-2022 елларга Татарстан Республикасы транспорт системасын үстерү" Татарстан Республикасы дәүләт программасы белән,
- Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Биектау авыл җирлегенең генераль планы.

1.13 Транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Биектау авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы Биектау районы администрациясе тарафыннан Биектау авыл җирлегенең җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын тотуга, капиталь ремонтлауга һәм ремонтлауга финанслау һәм субсидияләр хисабына матди яктан тәэмин ителә.

II БҮЛЕК. Транспорт ихтыяҗы, халыкның күләме һәм характеры үзгәрүе һәм территориядә йөкләр ташу фаразы

Биектау авыл җирлеге

2.1 Социаль-икътисади үсеш фаразы

Демографик хәлне анализлау территориянең икътисади үсеше тенденцияләрен бәяләүнең иң мөһим өлешләреннән берсе булып тора, чөнки алга таба икътисади үсешнең уңышы кешенең җәмгыятьнең төп җитештерү көче буларак роле, аның хезмәт сәләтләрен тормышка ашыру мөмкинлеге белән билгеләнә. Халыкның санын, аның яшь, җенси һәм милли составын билгеле бер чорга белеп, мәшгуль халыкның санын һәм структурасын, торак төзелеше һәм социаль-көнкүреш өлкәсе күләмен фаразларга мөмкин.

Авыл җирлегенең социаль-икътисади һәм шәһәр төзелеше үсешенең агымдагы дәрәҗәсе күрсәткечләрен анализлаганда түбәндәгеләр билгеләнә:

- авыл җирлеге торак пунктларының транспорт белән тәэмин ителеше җитәрлек дәрәҗәдә югары түгел;
- җитештерү объектлары халыкның яшәү урыны янында урнашкан, бу хезмәт хатларының төп төрен җиңеләйтә.

Ил буенча урбанизация дәрәҗәсе югары булу сәбәпле, Татарстан Республикасы территориясенең күпчелек өлешендә берничә ел дәвамында халыкның табигый кимүе саклана.

Хәзерге вакытта Биектау авыл җирлегенең торак фонды күләме 18700 кв.м тәшкил итә.

Биектау авыл җирлегенең генераль планында торак инфраструктурасын үстерү буенча барлык чаралар Биектау муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы хисапларына һәм чараларына ярашлы каралган.

Яңа торак төзелеше мәйданчыклары торак пунктларда бар : югары Тау авылы (административ үзәк), Калинино авылы, Клетни авылы, Пермяки авылы, Пановка авылы, Инеш поселогы, Эстачи авылы. Яңа торак төзелеше һәм иске торакны алыштыру төзүчеләр көче белән башкарылачак, шул исәптән финанслауның төрле схемаларын кулланып (төзүчеләр акчалары, ипотека, шул исәптән социаль ипотека, төзүчеләрнең ташламалы категорияләренә субсидияләр, авылда яшь белгечләрне беркетү буенча программалар һ.б.).

2.2 Биектау районының транспорт инфраструктурасы үсеше фаразы

Транспорт инфраструктурасы торак пунктлар территорияләренә уңайлы керү мөмкинлеген, халыкның хәрәкәтчәнлеге һәм пассажирлар һәм йөк ташу күләме, катгый экологик таләпләр фаразланган шартларда эчке һәм тышкы транспорт элемтәләренең куркынычсызлыгын һәм ышанычлылыгын тәэмин итәргә тиеш. Бу бурычлар шәхси һәм җәмәгать транспортының үзара бәйләнешен, үзара тулылануын тәэмин итүче бердәм транспорт системасын үстерүне таләп итә.

Авыл җирлегендә чагыштырмача тотрыклы демографик хәл транспорт ихтыяҗының, халыкның Биектау авыл җирлеге территориясендә хәрәкәт итү күләменең һәм характерының зур үзгәрешләре исәпләнгән чорда булмаячак дигән нәтиҗә ясарга мөмкинлек бирә.

Авыл җирлеге территориясендә төп транспорт төре булып автомобиль тора, башка төрләр күрсәтелми. Транспорт ихтыяҗының түбән булуы сәбәпле, автомобиль транспортының булган инфраструктурасы хәл ителә торган бурычларны

үти һәм реструктуризация таләп итми.

Авыл җирлеге территориясендә эре сәнәгать предприятиеләре булдыру буенча планнар булмау сәбәпле, исәпләнгән вакытка йөк транспорты интенсивлыгы нык үзгәрмәячәк.

Авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасына кагылышлы норматив-хокукый базага ярашлы, тимер юл, һава һәм су транспорт төрләрен үстерү буенча чаралар планлаштырылмый.

Автомобиль транспорты-Биектау авыл җирлеге инфраструктурасының мөһим өлеше, ул икътисадның барлык тармакларының һәм халыкның йөк һәм пассажирлар ташуга ихтыяҗын канәгатьләндерә, җитештерүчеләр һәм кулланучылар арасында төрле төр продукцияне күчерә, халыкка һәркемгә ачык транспорт хезмәте күрсәтә.

Федераль әһәмияттәге яңа автомобиль юллары төзү планлаштырылмый.

Халыкның ихтыяҗын өйрәнү өчен пассажирлар йөртүгә конкурслар үткәрүне дәвам итү планлаштырыла.

Җиңел автомобильләрнең гомуми санынннан һәм норматив таләпләрдән чыгып, АЗС һәм СТО комплексын төзү рөхсәт ителә.

2.3 Урам-юл челтәрен үстерү фаразы

Проект тәкъдим иткән транспорт инфраструктурасы тышкы һәм эчке транспорт корылмаларын, урам-юл челтәрен классификацияләүне, транспорт тукталышларын урнаштыруны үз эченә ала. Прогноз чорына федераль һәм төбәк әһәмиятендәге автомобиль юлларын төзү һәм реконструкцияләү буенча чаралар каралмаган.

2.4 Автомобильләшү дәрәҗәсен, юл үсеше параметрларын, парковка киңлегенә ихтыяҗны фаразлау

"Автостат" агентлыгы мәгълүматлары буенча, 2023 елның 1 июленә Россиядә автомобильләшү дәрәҗәсе 1000 кешегә 286 автомобиль күрсәткеченә җиткән.

2028 елга исәпләнгән срокка автомобильләшү дәрәҗәсе фаразы Биектау районы буенча 4 нче таблицада күрсәтелгән.

Таблица 4 - Значения уровней автомобилизации в 2010 - 2027 гг.

	2010 ел.	2015 ел.	2023 ел.	2028-2035 еллар
Биектау районының автомобильләшү дәрәҗәсе, авт./1000 кеше.	230	257	286	300…

Икътисадка инвестицияләр суммасы һәм җирле инфраструктураны яхшырту исәпләнгән срокка арттырылыр дип көтелә, бу гражданнарның иминлеген арттырырга мөмкин, авыл җирлегендә җиңел автомобильләр саны артырга тиеш. Димәк, исәпләнгән вакытка автомобильләшү дәрәҗәсе 1000 кешегә 300 автомобильгә җитәргә мөмкин.

Шулай итеп, киләчәктә авыл җирлегендә яшәүчеләрнең ТС саны артачак.

Юл хәрәкәте параметрларын билгеләү юлда авариялелекне киметү буенча чараларны билгеләүдә, шулай ук юл чатында юл хәрәкәтен көйләүне

камилләштерүдә аерылгысыз өлеш булып тора. Юл хәрәкәтенең төп параметрларына түбәндәгеләр керә: хәрәкәт интенсивлыгы, Яшел сигналга килү интенсивлыгы, транспорт агымы составын китерүнең динамик коэффициенты, туену агымы, автомобильләр чиратының китү интервалы, хәрәкәт белән полосаны йөкләү коэффициенты, циклда яшел сигнал өлеше, чират арту коэффициенты, автомобильләрдә һәм метрларда чиратның уртача озынлыгы, автомобильнең тукталышлары саны, туктаусыз үтү коэффициенты. Авыл җирлегендә исәпләнгән срокка юл хәрәкәте параметрларының үзгәрүе фаразланмый.

2.5 Юл хәрәкәте куркынычсызлыгы күрсәткечләрен фаразлау

Биектау авыл җирлегенең хәзерге урам-юл челтәрен капиталь ремонтлау, ремонтлау һәм тоту гамәлдәге нормаларга ярашлы рәвештә урамнарның һәм автомобиль юлларының йөрү өлешен саклап калырга һәм шуның белән авариялелекне киметергә мөмкинлек бирәчәк.

Авыл җирлеге территориясендә аварияләр һәм юл-транспорт һәлакәтләре тупланган урыннар юк.

Киләчәктә түбәндәге сәбәпләр аркасында хәлнең начарлануы ихтимал:

- халыкның даими рәвештә арта барган мобильлеге;
- хәрәкәттә катнашучылар тарафыннан юл хәрәкәте куркынычсызлыгы таләпләрен күпләп санга сукмау;
- автомобиль юлларының канәгатьләнерлек булмаган торышы;
- юл хуҗалыгының техник дәрәҗәсе җитәрлек түгел;
- юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларының камил булмавы.

Чтобы не допустить негативного развития ситуации, необходимо

- Биектау авыл җирлеге торак пунктларының гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында һәм урам-юл челтәрендә юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итүнең заманча системасын булдыру;
- хокукый аңны күтәрү һәм халык арасында, шул исәптән балигъ булмаганнар арасында куркыныч тәртипне кисәтү;
- юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемаларын һәм проектларын эшләү һәм алар күздә тоткан чараларны гамәлгә ашыру хисабына юл хәрәкәтен оештыру дәрәҗәсен арттыру.

Әгәр исәпләнгән вакытта әлеге чаралар гамәлгә ашырылса, юл хәрәкәте куркынычсызлыгы күрсәткечләрен фаразлау уңай планлаштырыла.

2.6 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысын фаразлау

Автомобильләшүнең исәпләнгән вакытка күтәрелүе фаразлана, шуның нәтиҗәсендә авыл җирлегендә җиңел автомобильләр саны даими үсәчәк. Күрсәтелгән динамика автомобиль транспорты элеккечә үк торак пункт экосистемасын пычратуның төп чыганагы булып калачак дип расларга мөмкинлек бирә.

Планлаштырылган чорда тимер юл транспорты инфраструктурасы үсеше көтелми.

Автотранспорт чаралары саны арту һәм автомобиль юлларында хәрәкәт интенсивлыгы арту шартларында транспорт-юл комплексының әйләнә-тирә мохиткә

тискәре йогынтысын киметү өчен түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру күздә тотыла:

- яңа торак йортлар һәм яңа урамнар төзегәндә мөһим экологик чаралар (юлдан торак корылмаларга кадәр санитар-күзәтү зонасы, яшеллекләр полосасы булдыру)үткәрергә;

- бозга каршы материалларның тискәре йогынтысын киметү өчен, бигрәк тә кышкы чорда, гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын тотуның яңа ысулларын эшләү һәм кертү;

- автомобиль юлларын әйләнә-тирә мохитне зарарлы тәэсирләрдән саклау чаралары белән төзекләндерү, шул исәптән тавыш тәэсирен киметү һәм тирә-як территорияләрне пычрату өчен автомагистральләр буйлап ясалма һәм үсемлекләр киртәләрен куллану.

Күрсәтелгән чараларны гамәлгә ашыру автомобиль юлларын проектлау, төзү, ремонтлау һәм тотуга экологик таләпләрне арттыру нигезендә гамәлгә ашырылачак.

Бу өлкәдә төп бурыч булып автотранспорт чаралары чыгару күләмен, автомобиль юлларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә, ремонтлаганда һәм тотканда калдыклар санын киметү тора.

Гомумән алганда, транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысы кимүе фаразлана, беренче чиратта, экологик чиста транспорт чараларын һәм транспорт инфраструктурасын төзекләндерү материалларын куллануга күчү хисабына.

III БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантлары һәм аларны транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) буенча зурайтылган бәяләү, аннан соң гамәлгә ашыру өчен тәкъдим ителгән вариантны сайлау

3.1 Программаны гамәлгә ашыру чорында транспорт инфраструктурасының булган торышын яки транспорт инфраструктурасының торышын характерлаучы күрсәткечләр

Гамәлгә ашырыла торган чараларның нәтиҗәлелеген бәяләү өчен максатчан күрсәткечләр мөһим, алар транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы проекты кысаларында барлык чараларны гамәлгә керткәннән соң хәрәкәт куркынычсызлыгын, автомобиль йөртүнең тизлеген һәм аларның экономиялелеген тәэмин итүдә уңай нәтиҗәләргә ирешүнең ни дәрәҗәдә ирешелгән соравына җавап бирергә тиеш.

Эшләнә торган күрсәткечләр системасы дөньяның иң прогрессив тенденцияләренә ярашлы рәвештә муниципаль берәмлекләрнең транспорт системаларын үстерүгә ярдәм итәргә тиеш.

Автомобиль юллары табигый әйләнә-тирә мохит, кешенең хуҗалык эшчәнлеге һәм транспорт чараларының даими йогынтысына дучар, нәтиҗәдә юлларның техник-эксплуатация торышы үзгәрә. Юллар челтәренең торышы вакытында, тулылыгы һәм капиталь ремонт, ремонт буенча эшләрнең сыйфаты белән билгеләнә һәм турыдан-туры финанслау күләменә бәйле. Юл комплексына инвестицияләр күләме җитәрлек булмаган, ә автомобильләшү дәрәҗәсе үсеше юл

инфраструктурасы үсеше темпларыннан күпкә алдарак булган шартларда юлларны тоту һәм эксплуатацияләү буенча эшләр беренче планга чыга. Шуңа күрә программада юлларны сыйфатлы тоту һәм капиталь ремонтлау варианты сайлана, аңа ярашлы рәвештә түбәндәге максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр кулланыла:

- каты япма белән җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгы (км);
- ГОСТ һәм СНИП таләпләренә туры килгән тротуарларның озынлыгы;
- транспорт-эксплуатация торышына норматив таләпләргә туры килгән авыл җирлеге юл челтәренең озынлыгы өлеше (%);
- теркәлгән юл-транспорт һәлакәтләре саны;
- яңа җиһазландырылган машина урыннары саны.

3.2 Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантларын зуррак бәяләү һәм гамәлгә ашыру өчен тәкъдим ителгән вариантны сайлау

Биектау авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантларын караганда, халык саны фаразын, социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсеше фаразын, авыл җирлеге территориясендә эшлекле активлыкны исәпкә алырга кирәк.

Транспорт комплексын үстерү сценарийларын эшләгәндә, социаль-икътисади үсешнең төп күрсәткечләреннән тыш, макроикътисади тенденцияләр дә исәпкә алынган, шулай итеп, ике төп вариант составында вариант нигезендә 3 сценарий эшләнгән: 1 вариант (база), 2 вариант (уртача - оптимистик) һәм 3 вариант (икътисади нигезләнгән), ул торак пунктны үстерүнең барлык перспективаларын исәпкә алып гамәлгә ашырырга тәкъдим ителә.

Прогнозның 1, 2 вариантлары тышкы шартларның бердәм гипотезасы нигезендә эшләнгән. Вариантларның аермасы шәхси бизнесның үз-үзен тотышы модельләренең аермасы, аның конкурентлык сәләтен арттыру перспективалары һәм дәүләт үсеш сәясәтен гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеге белән бәйле.

1 нче Вариант (база). Соңгы чорда барлыкка килгән инерцион трендларны саклау, шәхси компанияләрнең консерватив инвестиция сәясәте, дәүләт ихтыяҗы туктап торганда инфраструктура секторы компанияләрен үстерүгә чикләнгән чыгымнар күздә тотыла. Шулай ук әлеге вариант Европа Берлеге һәм Көнбатыш илләренең кертелгән санкцияләре һәм санкция сәясәте нәтиҗәсендә барлыкка килгән агрессив тышкы мохитне исәпкә ала.

2 нче Вариант (уртача-оптимистик). Авыл җирлеге территориясендә геосәяси киеренкелек үсеше белән бәйле тискәре нәтиҗәләрне киметүгә юнәлдерелгән активрак сәясәт алып бару һәм озак вакытлы тотрыклырак үсеш өчен шартлар тудыру күздә тотыла. Сценарий шәхси бизнесның ышанычын арттыру, яңа инфраструктура проектларын финанслау, икътисадның иң зәгыйфь секторларына кредит бирүне саклау, Кеше капиталын үстерүне финанслауны арттыру буенча бюджет чыгымнары белән бәйле өстәмә стимуллаштыру характерындагы чаралар куллану шартларында икътисад үсешен характерлый. Сценарий Транспорт һәм пассажирлар ташуның икътисади активлыгы үсеше, эшлекле активлыкның артуы

белән характерлана, шулай ук инвестицияләр җәлеп итүне дә күздә тота.
3 нче Вариант (икътисади яктан нигезләнгән). Авыл җирлеге территориясендә геосәяси киеренкелек үсеше белән бәйле тискәре нәтиҗәләрне киметүгә юнәлдерелгән активрак сәясәт алып бару һәм озак вакытлы тотрыклырак үсеш өчен шартлар тудыру күздә тотыла. Сценарий шәхси бизнесның ышанычын арттыру, яңа инфраструктура проектларын финанслау, икътисадның иң зәгыйфь секторларына кредит бирүне саклау, Кеше капиталын үстерүне финанслауны арттыру буенча бюджет чыгымнары белән бәйле өстәмә стимуллаштыру характерындагы чаралар куллану шартларында икътисад үсешен характерлый. Сценарий төбәк һәм җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын реконструкцияләүне, перспективалы шәхси торак төзелеше зоналарында урамнар һәм юллар салуны, автомобиль сервисы объектларын проектлауны һәм төзүне, шулай ук җәмәгать транспорты хәрәкәте башкарыла торган юлларны капиталь ремонтлауны күздә тота.
Бу сүзләрдән күренгәнчә, транспорт инфраструктурасы мөмкинлекләрен тулырак куллануны һәм халыкның ихтыяҗларын максималь канәгатьләндерүне гарантияләүче иң оптималь вариант-3 нче Вариант. Транспорт инфраструктурасын үстермичә, перспективалы торак төзелеш зоналарында транспорт ихтыяҗы һәм транспорт тәкъдиме дисбалансы артачак.

IV БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыру өчен тәкъдим ителгән транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны (инвестицион проектларны) финанслау күләмен һәм чыганакларын бәяләү

4.1 Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү

Программаның максатларына ирешү һәм бурычларын хәл итү торак пунктның транспорт инфраструктурасы системасының торышы һәм үсеше характеристикаларын күзәтү һәм үлчәү өчен ачык булган максатчан индикаторлардан чыгып эшләнә торган чараларны гамәлгә ашыру юлы белән тәэмин ителә. Эшләнгән программа чаралары аларның актуальлек дәрәҗәсе буенча системалаштырылган. Конкрет объекттагы чаралар исемлеге проект-смета документациясе эшләнгәннән соң җентекләп тикшерелә. Чараларның бәясе, инде үткәрелгән шундый ук чараларның бәясенә нигезләнеп, якынча билгеләнгән. Программа чараларын финанслау чыганаклары булып Җирле һәм төбәк бюджетлары, шулай ук бюджеттан тыш акчалар тора:

1.Урам-юл челтәренең юл билгеләрен урнаштыру
2. Автомобиль юлларын яктырту
3. Автомобиль юлын ремонтлау (вак таш каплау төзү),
4. Автомобиль юлын ремонтлау (асфальт-бетон япма төзү)

Программаны гамәлгә ашыру механизмы үз эченә авыл җирлегендә җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын тикшерү, карап тоту, ремонтлау, паспортлаштыру, тротуарлар, велосипед юллары проектлау һәм төзү буенча чаралар системасын, юл хәрәкәте куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча чараларны (юл билгеләре сатып алу), халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру буенча чараларны ала.

Юлларны, күперләрне ремонтлау буенча чаралар исемлеге Биектау авыл җирлеге администрациясе тарафыннан елына бер тапкырдан да сирәгрәк, Көзге чор башында яисә язгы чор ахырында юл япмасы торышын тикшерү нәтиҗәләре буенча һәм беренчел проблемалы ситуацияләрне, шул исәптән гражданнарның мөрәҗәгатьләрен (шикаятьләрен) хәл итүне исәпкә алып формалаштырыла.

Автомобиль юлларын һәм аларда ясалма корылмаларны тоту һәм агымдагы ремонтлау буенча эшләрнең исемлеге һәм төрләре муниципаль контракт (килешү) белән юл хуҗалыгы өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы билгеләгән классификациягә ярашлы рәвештә, шулай ук капиталь ремонт, реконструкция һәм төзелеш очрагында проект-смета документациясе белән билгеләнә, автомобиль юлының конкрет участогына эшләнгән.

Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасы структурасына үзгәрешләр кертү планлаштырылмый.

4.2 Гомуми файдаланудагы автомобиль пассажир транспортын үстерү, транспорт-күчмә узеллар булдыру буенча чаралар

Транспорт-очрашу узелларын булдыру планлаштырылмый. Гомуми файдаланудагы автомобиль пассажир транспортын үстерү буенча чаралар халык тарафыннан җитәрлек ихтыяҗ булганда гына урынлы була ала, бу транспорт өлкәсендә җәмәгатьчелек фикерен өйрәнү өчен вакытлыча социологик тикшеренүләр үткәрүгә китерә.

4.3 Җиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерү, шул исәптән бердәм парковка киңлеген үстерү

Юл сервисы объектларын төзү һәм проектлау буенча чаралар озак вакытлы перспективага планлаштырыла, авыл җирлеге территориясендә АЗС һәм СТОДАН комплекс төзү мөмкинлеге бар. Автотранспортны саклау торак пункт территориясендә яшәүчеләрнең йорт яны участокларында башкарыла. Алга таба халыкның автомобильләшү дәрәҗәсе артуын исәпкә алып җәмәгать билгеләнешендәге биналар янында автомобильләр тукталыш урыннарын оештыруны күздә тотарга кирәк.

Җирлек территориясендә исәп-хисап срогына башка чаралар планлаштырылмый.

4.4 Җәяүлеләр һәм велосипедлар хәрәкәте инфраструктурасын үстерү

Тротуарлар төзү планлаштырылмый

Велосипед хәрәкәте инфраструктурасын үстерү буенча чаралар исәпләнгән вакытка планлаштырылмый.

4.5 Йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләренең транспорт чаралары өчен инфраструктураны үстерү

Йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләренең транспорт чаралары өчен инфраструктураны үстерү буенча чаралар планлаштырылмый.

4.6 Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Биектау авыл җирлеге юллар челтәрен үстерү

Торак пункт юллары челтәрен үстерү максатларында берничә чара планлаштырыла.

1. Җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын тоту

буенча чаралар. Әлеге чараларны гамәлгә ашыру автомобиль юлларын норматив таләпләргә туры китереп тоту буенча эшләр башкарырга мөмкинлек бирәчәк.

2. Җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын ремонтлау буенча чаралар. Чараларны гамәлгә ашыру җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары участокларының озынлыгын саклап калырга мөмкинлек бирәчәк, анда аларның эксплуатация торышы күрсәткечләре автомобиль юлларының эксплуатация күрсәткечләренә стандартлар таләпләренә туры килә.

3. Җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын реконструкцияләү буенча чаралар. Чаралар авыл җирлеге юл челтәрен үстерүгә юнәлдерелгән.

4. Җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары төзү буенча чаралар. Чаралар авыл җирлеге юл челтәрен үстерүгә юнәлдерелгән.

V БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыру өчен тәкъдим ителгән транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны (инвестицион проектларны) финанслау күләмен һәм чыганакларын бәяләү

Программаны финанслау җирле һәм төбәк бюджетлары һәм бюджеттан тыш акчалар хисабына башкарыла. Программаны финанслауның еллык күләме тиешле финанс елына Биектау авыл җирлегенең расланган бюджетына һәм өстәмә финанслау чыганакларын исәпкә алып билгеләнә.

Программа чарасын гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме 6500,0 мең сум тәшкил итә. Программаны гамәлгә ашыру чыгымнары турында мәгълүмат еллар буенча 5.1 таблицасында һәм финанслау чыганаклары буенча 5.2 таблицасында күрсәтелгән.

5.1 Таблица чараларны финанслау күләмен бәяләү

N п/п	Чараның исеме	Финанслау күләме, мең сум.					
		2021	2024	2025	2026	2027	2028 -2033
1	Җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы юлларны (шул исәптән тротуарларны) төзү (асфальтлау)һәм реконструкцияләү	2500	2500	2500	2500	2500	
2	Җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын ремонтлау һәм тоту	2500	2500	2500	2500	2500	10000
3	Яңа машина урыннары булдыру	-	-	-	-	-	-
4	Тышкы электр яктырту линияләре җайланмасы	-	-	-	-	-	-

5	Күпер корылмалары төзү	-	-	-	-	-	-
6	Утыру пунктларын камилләштерү буенча чаралар	-	-	-	-	-	-

5.2 Таблица чараларны финанслау чыганакларын бәяләү

N п/п	Наименование	Финанслау чыганаклары, мең сум.			
		Җирле бюджет	Төбәк бюджет	ВБС	Нибары
1	Инвестицияләрнең гомуми күләме 2021-2025 еллар	7500	12500	12500	32500
2	Общий объем инвестиций на 2026-2030 годы	7500	12500	12500	32500
Нибары		15000	25000	25000	65000

VI БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыру өчен тәкъдим ителгән транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларның (инвестицион проектларның) нәтиҗәлелеген бәяләү

Программа чараларын гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген комплекслы бәяләү ел саен аны гамәлгә ашыруның бөтен вакыты дәвамында һәм гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң башкарыла һәм муниципаль программа чараларының үтәлеш дәрәҗәсен бәяләүне һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген бәяләүне үз эченә ала

Баһалау критерийлары булып:

- нәтиҗәлелек;
- нәтиҗәлелек;
- финанс башкару.

Проект максатларында, проектны гамәлгә ашыру еллары буенча һәм 2028 елга кадәр перспективада чагылдырылган күрсәткечләрнең кыйммәтләре 6 нчы таблицада китерелгән.

6 нчы Таблица проектның максатлы индикаторлары һәм күрсәткечләре

N п/п	Күрсәткеч	Берәмлек.	Төп мәгъ нәләре.	Период, год					
				2021	2024	2025	2026	2027	2028 - 2033
1	Асфальт бетон белән капланган җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгы	км	12,5	13,0	13,5	14,0	0	0,25	0,65
2	Яңа җиһазландырылган машиналар саны	шт.	0	0	0	0	0	0	0
3	Норматив таләпләргә туры килгән авыл җирлеге юл челтәренең озынлыгы өлеше	%	66	67	68				
4	Количество ДТП на территории сельского поселения	шт.	0	282	280	278	276	274	0

VII БҮЛЕК. Институциональ үзгәртеп корулар, транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендәге эшчәнлекне хокукый һәм мәгълүмати тәэмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр

Әлеге программаны гамәлгә ашыру кысаларында транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү һәм реконструкцияләү өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашырганда институциональ үзгәртеп корулар, идарә структурасы һәм үзара элемтәләр үткәрү күздә тотылмый. Программа өчен норматив-хокукый база формалаштырылган.